

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

De driejarige begeleiding van startende leraren

Informatie over deelname aan een project in uw regio | April 2014

De driejarige begeleiding van startende leraren

Met behulp van inwerkprogramma's is het mogelijk om de kwaliteit van de starter op een hoger niveau te brengen. Door gerichte begeleiding kunnen beginnende leraren in korte tijd de kwaliteit van hun lessen verbeteren. Dat heeft niet alleen een gunstig effect op de leerprestaties in de klas, maar ook op hun doorgroei in het beroep en voorkomt daarmee de voortijdige beroepsuitval.

Begeleidingsprogramma's

De ondersteuning bij het inwerken van leraren in de eerste jaren van hun beroep, wordt vanuit het ministerie van OCW gestimuleerd door subsidies te verstrekken voor zowel de lerarenopleiding als de school. Speciale regio-specifieke arrangementen zorgen voor adequate begeleiding in samenwerking met de VO-scholen binnen een regio. Daarbij fungeert een universitaire lerarenopleiding in beginsel als penvoerder vanwege het uit te voeren wetenschappelijk onderzoek en de afstemming in de regio¹.

Doel

Het doel van de begeleiding van startende leraren is om de professionele doorgroei van beginnende leraren te bevorderen en voortijdige beroepsuitval terug te dringen. Het project is ontwikkeld om deze periode te bekorten. Bovendien is aangetoond dat door een intensievere coaching en begeleiding vanaf de start, de kans op uitval afneemt.

Effectiviteit

Nederlandse en buitenlandse projecten op dit terrein tonen aan dat de begeleiding van beginnende leraren het meest effectief is wanneer er sprake is van:

- leerzaam werk met een balans tussen kwaliteit en kwantiteit van het werk
- aandacht voor de schoolcultuur en het schoolbeleid
- begeleiding d.m.v. professionele ontwikkelingsplannen
- feedback en coaching naar aanleiding van observaties
- intervisie met collega's
- begeleiding door een vakcoach

¹) In onderling overleg kan ook besloten worden dat een HBO-lerarenopleiding penvoerder is.

Deze driejarige arrangementen werken alleen als ze naadloos aansluiten op de individuele situatie van elke school. Per regio zijn er plannen waarbij VO

scholen kunnen aansluiten. U heeft daarbij als school zeggenschap over de invulling van uw eigen deelplan. Bijvoorbeeld over de aansluiting bij uw eigen HRM beleid of over de invulling van de activiteiten en de organisatie van het inductie arrangement. De enige voorwaarde is dat u meedoet aan een gemeenschappelijke effectmeting.

Opbrengsten voor uw school

De begeleiding van startende leraren op uw school levert de volgende voordelen op:

- Deelname aan het project geeft u als school een mogelijkheid om doelgericht en systematisch te werken aan de begeleiding van startende leraren op uw school. Daarmee kunt u de effectiviteit van deze leraren vergroten en hun ingroei in uw school en in het beroep bevorderen.
- Uw school beschikt over een beoordelingssystematiek die overigens goed aansluit bij het waarderingskader van de onderwijsinspectie
- U krijgt als school de expertise en de instrumenten in huis om startende leraren effectief te begeleiden.
- Uw leraren/schoolcoaches worden gratis getraind in het observeren en begeleiden van collega's en zij worden gedurende het project begeleid bij deze taken.
- Er is sprake van maatwerk: het programma wordt aangepast aan uw behoeften en ingepast in de bestaande structuren. Het uitgangspunt is uw huidige praktijk (wat doet u al aan de begeleiding van startende leraren), wat zou u willen doen (uw behoeften) en wat past bij uw school/uw beleid.
- Uitwisseling van kennis en ervaring binnen het project met deelnemende scholen, inclusief academische opleidingsscholen.
- De school kan aanspraak maken op een subsidie van 2.000 euro per deelnemende startende leraar (tegemoetkoming verletkosten).

Metten van effecten

Om na te gaan of de begeleiding van startende leraren oplevert wat het beoogt, wordt jaarlijks het volgende onderzocht:

- de daadwerkelijke implementatie
- de kwaliteit van pedagogisch-didactisch handelen van beginnende leraren, zowel naar het oordeel van getrainde leraren als in de ogen van de leerlingen
- aspecten in het gedrag van beginnende leraren die leerlingen als inspirerend en motiverend ervaren

- afhankelijk van de onderzoeksopzet kunnen er in overleg met de deelnemende VO-scholen nog extra effectmetingen plaatsvinden

Het onderzoek is voor uw school beperkt van omvang: een jaarlijkse vragenlijst voor de docent en een klas leerlingen. Daarnaast enkele observaties door een vakcoach in de klas.

Afspraken in een plan

Uw school ondertekent een plan onder regie van een (universitaire) lerarenopleiding in uw regio, waarbij afspraken over onderstaande zaken aan de orde komen:

1. contactgegevens van schoolcontactpersonen en beginnende leraren ten behoeve van het landelijk onderzoek
2. samenwerking met een externe opleider bij de ontwikkeling van een school-eigen arrangement
3. uitvoeren van het arrangement in overeenstemming met de afspraken die daarover gemaakt worden
4. training van observatoren (vakcoaches) op uw school
5. training voor begeleiding in de klas
6. afname van observaties van beginnende leraren en van vragenlijsten voor leerlingen
7. verstrekken van contactgegevens zodra een beginnende leraar de school verlaat zodat een medewerker van de lerarenopleiding een exit-interview kan afnemen
8. het ordentelijk verzamelen van gegevens van observatoren (vakcoaches), beginnende leraren en leerlingen

Scholen die zich verbonden hebben aan een regionaal plan, kunnen aanspraak maken op de genoemde subsidie, waarvan 50% bij deelname en 50% na inlevering van de onderzoeksgegevens wordt uitgekeerd.

Interesse?

Indien u wenst deel te nemen aan het project “driejarige begeleiding startende leraren” dan kunt u dat kenbaar maken bij de universitaire lerarenopleiding in uw regio. Daarnaast zal de ULO uit uw regio de VO-scholen ook actief benaderen voor deelname.

De regionale plannen die nu ontwikkeld zijn bevatten specifieke informatie over o.a. werkwijze, aanmelden, looptijd, financiën, inhoud etc.

Neem daarom contact op met de lerarenopleiding in uw regio (zie onder 'contactpersonen').

Meer informatie is ook te vinden op www.delerarenagenda.nl en www.werkeninhetonderwijs.nl en www.duo.nl.

Voor welke leerkrachten?

Eerste- en tweedegraads leraren op uw school met 0-2 jaar werkervaring komen in aanmerking voor subsidie. Daarnaast kunnen leraren met meer jaren en ook onbevoegde leraren deelnemen. Deze laatste groep komt echter niet in aanmerking voor subsidie omdat het project zich richt op bevoegde starters.

Er zijn drie instroom momenten: jaarlijks start een cohort in september 2014, 2015 en 2016. Ieder cohort wordt drie jaar gemonitord.

Contactpersonen per universitaire lerarenopleiding

Rijksuniversiteit Groningen

Faculteit Gedrags- en
Maatschappijwetenschappen
Landleven 1
9747 AD Groningen

Michelle Helms-Lorenz (projectleider)
M.Helms-Lorenz@rug.nl
050 - 363 7244

Prof. W.J.C.M. van de Grift
w.j.c.m.van.de.grift@rug.nl

UU / FSW

Afdeling Educatie
Postbus 80127
3508 TC Utrecht University

Ko Melief (projectleider)
k.melief@uu.nl
06-10966907

Rosanne Zwart (coördinator)
r.c.zwart@uu.nl
030-2533400

Universiteit van Amsterdam en Vrije Universiteit:

Postbus 19268
1000 GG Amsterdam

Marjan van Roozendaal (projectleider)
m.j.h.van.roozendaal@vu.nl
06- 57 33 38 76

Marcelle Hobma (projectleider)
m.m.g.m.hobma@vu.nl
06-52 35 88 20

Radboud Universiteit Nijmegen

Postbus 9103
6500 HD Nijmegen

Griet Coupé (projectleider)
024-3620171
g.coupe@docentenacademie.ru.nl

Karin Derksen
024-3615530
k.derksen@docentenacademie.ru.nl

**Wageningen University
Leerstoelgroep Educatie- en
competentiestudies**

Postbus 8130
6700 EW Wageningen

dr. Piety Runhaar (projectleider)
Email: piety.runhaar@wur.nl
0317-484833

**Universiteit Leiden, ICLON en Technische
Universiteit Delft**

Postbus 905
2300 AX Leiden

drs Willem van der Wolk (projectleider)
wolk@iclon.leidenuniv.nl
071-527 4023

drs. M.A.F.M. Jacobs
Lorentzweg 1
2628 CJ Delft
m.a.f.m.jacobs@tudelft.nl
015- 2785594

**Technische Universiteit Eindhoven
Eindhoven School of Education**

Postbus 513
5600 MB Eindhoven

dr. Gonny Schellings (projectleider)
E-mail: g.l.m.schellings@tue.nl
040-2475928

dr. Ruurd Taconis (Opleidingsdirecteur)
r.taconis@tue.nl
Tel. 040-2475418

Secretariaat van ESoE:
ESoE@tue.nl
040-2473095

**Tilburg University
Universitaire Lerarenopleiding Tilburg**

Warandelaan 2
5037 AB Tilburg
Postbus 90153
5000 LE Tilburg

Rian Aarts (projectleider)
a.m.l.aarts@tilburguniversity.edu
013-4663166

Anne Vermeer (opleidingsdirecteur)
Anne.vermeer@tilburguniversity.edu

Kitty Leuwerink (ondersteuning)
K.R.Leuwerink@tilburguniversity.edu

**Samenwerkende lerarenopleiding: FLOT
(trainingen en onderzoek)**

Rita Schildwacht
m.schildwacht@fontys.nl
06-12271030

Quinta Kools
Q.Kools@fontys.nl

Universiteit Twente, ELAN

Postbus 217
7500 AE Enschede

dr. L.E.I. Breymann (projectleider)
Email: l.e.i.breymann@utwente.nl
053-489 6267

Dr. J.T. Van der Veen (opleidingsdirecteur)
053 4895709
j.t.vanderveen@utwente.nl

Deze brochure is een uitgave van:

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, April 2014 | Publicatie-nr. 12439-2